

Sarajevo, 14.01.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.01.2019.- 11.01.2019.

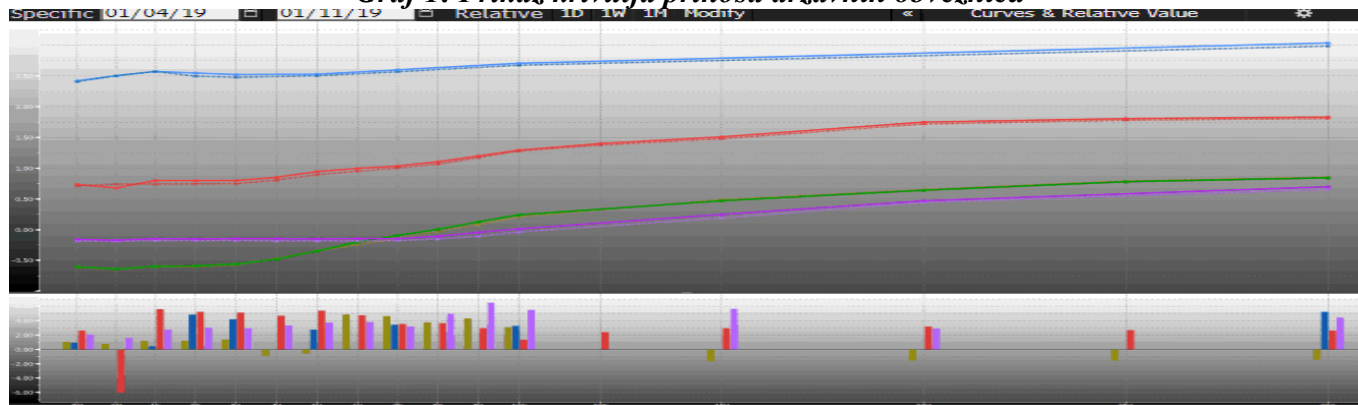
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	4.1.19	-	11.1.19	4.1.19	-	11.1.19	4.1.19	-	11.1.19	4.1.19	-	11.1.19				
2 godine	-0,60	-	-0,59	↗	2,49	-	2,54	↗	0,76	-	0,81	↗	-0,18	-	-0,15	↗
5 godina	-0,35	-	-0,35	→	2,50	-	2,53	↗	0,90	-	0,95	↗	-0,18	-	-0,15	↗
10 godina	0,21	-	0,18	↘	2,67	-	2,70	↗	1,28	-	1,29	↗	-0,04	-	0,02	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	4.1.19	-	11.1.19	
3 mjeseca	-0,582	-	-0,563	↗
6 mjeseci	-0,649	-	-0,642	↗
1 godina	-0,574	-	-0,572	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.01.2019. godine (pune linije) i 04.01.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Potražnja za sigurnijim investicijama je i dalje bila izražena u posmatranom periodu. Početkom protekle sedmice objavljen je podatak o naglom padu Sentix indeksa povjerenja investitora na najniži nivo u posljednje četiri godine. Takođe, podaci o priličnom padu industrijske proizvodnje u najvećim privredama eurozone u novembru prošle godine su uticali na povećanu averziju prema riziku usljed očekivanja da bi privredni rast mogao dalje usporiti. Pored toga, Goldman Sachs Group Inc. je objavio nove smanjene prognoze rasta prinosa obveznica usljed usporavanja globalnog privrednog rasta i pada vjerovatnoće manje stimulatívne monetarne politike. Prognoze prinosa desetogodišnjih njemačkih obveznica sada iznose 0,65%, što je za 15 baznih poena manje u poređenju s prethodnim prognozama. Objavljeni zapisnik s decembarske sjednice ECB je pokazao da su neki članovi UV predložili razmatranje ponovne upotrebe jeftinog dugoročnog finansiranja banaka (LTRO) u dolazećim mjesecima, što predstavlja ključni izvor finansiranja za banke u Italiji, Španiji i Portugalu. ECB je na posljednjoj sjednici zvanično obustavila programa kupovina obveznica, a uz to je predsjednik Draghi u poruci nakon sjednice upozorio na rastuće rizike i slabije ekonomske podatke. Ovaj zapisnik je pokazao da su neki članovi zahtijevali da poruka poslije sjednice naglasi da rizici po privredni rast eurozone „naginju prema dolje“, što je fraza koja je u prošlosti signalizirala više stimulatívnu monetarnu politiku u narednom periodu. Na kraju, postignut

je kompromis te su rizici opisani kao „izbalansirani“, ali da se „kreću ka dolje“. Prinosi sigurnijih obveznica nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodnu sedmicu.

Na kraju protekle sedmice na prvoj ovogodišnjoj emisiji italijanskih obveznica dužeg roka dospijea ostvareni prosječni prinosi su bili prilično niži u poređenju s prethodnim aukcijama, dok su izuzetak bile obveznice s rokom dospijea od 30 godina, gdje je ostvareni prinos bio najveći u posljednje četiri godine. Prinosi italijanskih obveznica su u odnosu na prethodnu sedmicu smanjeni između 2 i 6 baznih poena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	JAN	-2,0	-1,5	-0,3
2.	Stopa nezaposlenosti – EZ	NOV	8,1%	7,9%	8,0%
3.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	NOV	-	5,6%	5,5%
4.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	NOV	10,5%	10,5%	10,6%
5.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	DEC	108,2	107,3	109,5
6.	Indeks povjerenja potrošača – EZ	DEC	-6,2	-6,2	-3,9
7.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	NOV	-2,7%	-4,3%	-3,0%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	NOV	-0,8%	-4,7%	0,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	NOV	-	1,6%	2,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	NOV	-0,2%	-2,1%	-0,6%
11.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	NOV	0,4%	-2,6%	1,0%
12.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	NOV	0,3%	-2,6%	0,7%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	NOV	-	-2,2%	-1,1%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	NOV	-	2,1%	3,5%
15.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (kvartalno)	III kvartal	-	1,9%	2,0%
16.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	NOV	18,6	20,5	18,9
17.	Maloprodaja – EZ (G/G)	NOV	0,4%	1,1%	2,3%
18.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	NOV	-0,4%	1,1%	5,2%
19.	Maloprodaja – Italija (G/G)	NOV	-	1,6%	1,6%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili rast od 3 do 5 baznih poena u odnosu na prethodnu, ali je inverzija krive prinosa i dalje prisutna u domenu od jedne do pet godina. U istom periodu, američki dionički indeksi su zabilježili rast te je indeks Dow Jones povećan za 2,40% na sedmičnom nivou.

Prema zapisniku s posljednje sjednice FOMC-a, objavljenom tokom protekle sedmice, a na kojem je donesena odluka o tome da referentna kamatna stopa bude povećana za 25 baznih poena, članovi ovog tijela su usaglašeni o pitanju kretanja ekonomskog rasta SAD. Prema navodima iz ovog zapisnika, ovaj rast se kreće u skladu s očekivanjima i buduća očekivanja su izbalansirana, uz prisustvo određenih rizika koji su rezultat povećane volatilnosti na finansijskim tržištima, kao i manje optimističnim napretkom poslovnog sektora. Članovi ovog tijela su naveli da se temeljna inflacija i dalje kreće oko nivoa od 2%, ali i da bi mogla da bilježi smanjenje te da će odluke članova ovog tijela dalje zavisiti od ekonomskih podataka. Iako većina članova FOMC-a smatra da će se u budućnosti stvoriti uslovi za dalje povećanje referentne kamatne stope, pojedini članovi ovog tijela su stava da u uslovima „prigušene inflacije“, FOMC može donijeti odluku o tome da bude strpljiv u daljem pooštrenju monetarne politike. Predsjednik Feda Powell je tokom protekle sedmice dao izjavu koja sugerise da će Fed biti više osjetljiv na rizike koji vode usporenju ekonomskog rasta te da je spreman da promjeni svoje planove ukoliko bude potrebe za tim. On je, takođe, izrazio zabrinutost zbog visokog nivoa zaduženosti SAD (trenutno oko 21,9 biliona USD). Powell je istakao da je nivo zaduženosti dugoročan problem SAD, ali da Fed posmatra period srednjeg roka koji je relevantan za donošenje njihovih odluka. Zakonodavci SAD i dalje nisu postigli dogovor o finansiranju federalne administracije, zbog čega su brojne državne institucije zatvorene, a oko 800.000 ljudi zaposlenih u tim institucijama je privremeno bez posla. Navedeno je, takođe, uticalo i na to da veliki broj ekonomskih pokazatelja ne bude objavljen.

Tokom protekle sedmice održani su pregovori o trgovinskim odnosima SAD i Kine te je izjava o određenom napretku uticala na rast optimizma na finansijskim tržištima SAD. Ipak, početkom ove

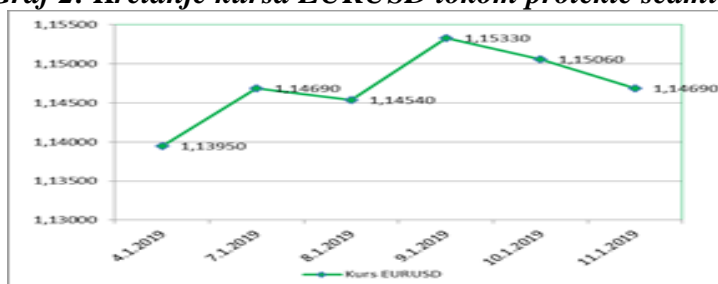
sedmice objavljena je informacija o tome da je izvoz dobara iz Kine u SAD tokom 2018. godine povećan za 11,3% u odnosu na prethodnu godinu, uprkos pooštrenju trgovinskih odnosa između ove dvije zemlje.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	DEC	1,9%	2,2%
2.	Indeks potrošačkih cijena bez hrane i energenata (G/G)	DEC	2,2%	2,2%
3.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	DEC	1,2%	0,6%
4.	Zarade zaposlenih po jednoj radnoj sedmici (G/G)	DEC	-	0,8%
5.	Obim potrošačkih kredita (milijardi USD)	NOV	17,50	24,98
6.	ISM indeks uslužnog sektora	DEC	58,5	60,7
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	5.JAN	226.000	233.000

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1395 na nivo do 1,1469.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Protekla sedmica je bila obilježena komentarima i očekivanjima glasanja Parlamenta Velike Britanije o Brexitu.

Glasnogovornik premijera Velike Britanije je potvrdio da je glasanje Donjeg doma zakazano za 15. januar. Irska je ranije objavila da neće blokirati mogući zahtjev za odgađanje Brexita nakon novinskih vijesti da su britanski i evropski zvaničnici razgovarali o mogućnosti produženja formalnog procesa napuštanja EU. Održano je glasanje o amandmanu premijerke May koji su parlamentarci podržali sa 308:297 glasova. U ovom slučaju premijerka May ima svega tri dana da predstavi alternativni sporazum, ukoliko Parlament glasa protiv njenog plana u utorak naredne sedmice.

Ministar kulture James je izjavio da ukoliko se pokaže „nemogućim“ da se postigne dogovor u Parlamentu, Vlada će onda imati „veoma malo vremena“, te bi u tom slučaju možda morala da odgodi Brexit. Sekretar za Brexit Barclay nije isključio produženje člana 50 u Parlamentu, ali je insistirao da to nije namjera Vlade.

Guverner BoE Carney je izjavio da će kreatori monetarne politike BoE biti oprezni, ali ne pasivni nakon što Velika Britanija napusti EU te će pažljivo pratiti promjene u kretanju deviznog kursa, kao i ostalih faktora koji utiču na inflaciju. Carney je upozorio da je GBP pod rizikom daljeg slabljenja ukoliko tržišta budu procijenila da će buduće veze između Velike Britanije i EU biti oslabljene. Carney je dodao da su BoE i banke u Velikoj Britaniji spremne za bilo koju formu Brexita te da su neizvjesnosti oko Brexita vidljive u dijelu rasta troškova finansiranja banaka, kao i pada cijena dionica kompanija koje su fokusirane na tržište Velike Britanije, dok šira volatilnost, također, reflektuje globalnu trgovinsku zabrinutost. Premijerka May je saopštila da traga za planom „B“ o pitanju Brexita usljed očekivanja da će većina parlamentaraca odbiti predloženi plan Brexita, dok je lider opozicione Laburističke partije Corbyn pozvao na opšte izbore.

Časopis Guardian je objavio vijest da se očekuje da će predsjednik EU vijeća Tusk sazvati specijalni samit lidera kako bi se pomjerio rok za Brexit, koji je određen za 29. mart ove godine. Prvi korak bi vjerovatno trebao da bude „tehničko“ produženje do jula, što bi premijerki May dalo vremena da revidira i ratifikuje sadašnji sporazum, a ukoliko se sazovu opšti izbori ili se predloži novi referendum, može biti ponuđeno i dalje produženje, navedeno je u Guardianu.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Halifax cijene kuća (M/M)	DEC	0,5%	2,2%	-1,2%
2.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	NOV	-11,400	-12,023	-11,946
3.	Industrijska proizvodnja (G/G)	NOV	-0,7%	-1,5%	-0,9%
4.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	NOV	-0,7%	-1,1%	-0,7%
5.	Građevinarstvo (G/G)	NOV	2,6%	3,0%	4,1%
6.	GDP (M/M)	NOV	0,1%	0,2%	0,1%
7.	Uslužni sektor (M/M)	NOV	0,1%	0,3%	0,2%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,89541 na nivo od 0,89312, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2732 na nivo od 1,2844.

JAPAN

Ministar finansija Japana Taro Aso je izjavio da je Japan poduzeo dovoljne mjere kako bi podržao ekonomiju te da će planirano povećanje poreza na promet u cijeloj zemlji sa sadašnjih 8% na 10% biti u oktobru, u skladu s planom, kao i da očekuje da će se oporavak Japana nastaviti zbog koristi od politika koje su već uspostavljene, a kojima se povećavaju infrastrukturna ulaganja i subvencije za obrazovanje za porodice s niskim prihodima. Da bi ublažila udarac ličnoj potrošnji, Vlada već planira proširiti poreske olakšice i subvencije domaćinstvima. Hrana i određene dnevne potrepštine biće izuzeti od povećanja poreza, a poreske olakšice će biti ponuđene i za kupovinu automobila, kuća i drugih trajnih dobara. Pored toga, Vlada će dijeliti vaučere za kupovinu nekim domaćinstvima i novčane priloge za penzionere s niskim primanjima.

U BIS-ovim izvještajima je navedeno da pojedini izvori primjećuju da BoJ, zbog očekivanog sporijeg rasta referentne kamatne stope u SAD, pomjera fokus ka riziku te bi mogla biti primorana da uvede više stimulansa u ovoj godini, s ciljem da spriječi oštru aprecijaciju JPY koja bi poremetila ekonomski opravak. Svega nekoliko mjeseci ranije kreatori monetarne politike BoJ su raspravljali o tome kako bi mogli početi sa smanjenjem masivnih monetarnih olakšica zbog zabrinutosti produženog efekta kamatnih stopa, koje su približno nula, po profite finansijskih institucija. Ipak, oštra deprecijacija USD u prošloj sedmici je poslužila kao podsjetnik kreatorima politika u Japanu da njihove odluke u velikoj mjeri zavise od spoljnih efekata koji su van njihove kontrole, a koje, prije svega, zavise od poteza koje načini Fed.

BoJ je povećala prognoze za dvije od ukupno devet regija u Japanu i zadržala ranija očekivanja za ostalih sedam regija. Tom prilikom je istaknuto da sve regije očekuju rast ili oporavak, s obzirom na to da izvoz bilježi trend rasta dok lična potrošnja umjereno raste, iako su neke kompanije ukazale na pojedine neželjene efekte poput pada porudžbina, odnosno odbijanje porudžbina, kao i neizvjesnosti vezano za spoljnotrgovinske odnose posebno na relaciji Kina-SAD.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

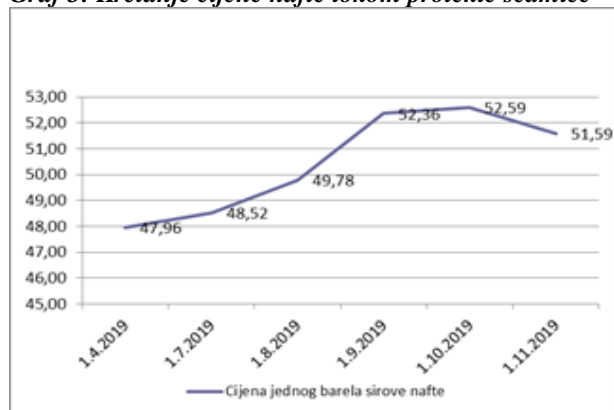
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarna baza (G/G)	DEC	5,8%	4,8%	6,1%
2.	PMI kompozitni indeks	DEC	-	52,0	52,4
3.	Prodaja vozila (G/G)	DEC	-	-4,4%	8,3%
4.	Povjerenje potrošača	DEC	42,8	42,7	42,9
5.	Potrošnja domaćinstva (G/G)	NOV	-0,1%	-0,6%	-0,3%
6.	Tekući račun (u mlrd JPY) P	NOV	566,6	757,2	1.309,9
7.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) P	NOV	-612,6	-559,1	-321,7

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 123,64 na nivo od 124,44. JPY je aprecirao u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 108,51 na nivo od 108,48.

NAFTA I ZLATO

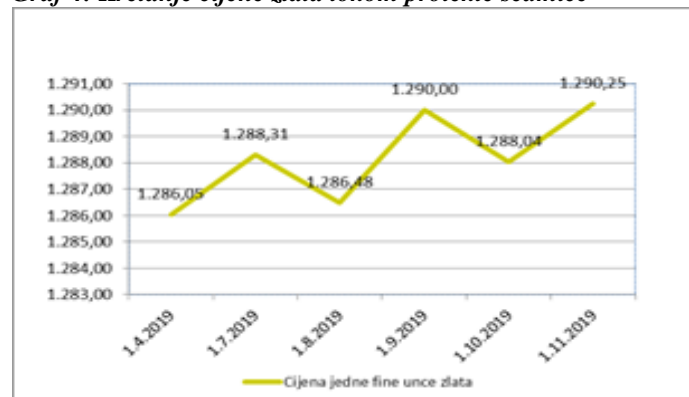
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 47,96 USD (42,09 EUR). Početak pregovora između predstavnika SAD i Kine je tokom trgovanja u ponedjeljak pozitivno uticao na kretanje cijene jednog barela sirove nafte, jer veliki broj analitičara pooštrene odnose između ove dvije zemlje vidi kao najveću prijjetnju svjetskom ekonomskog rasta. Iako je obim proizvodnje nafte u SAD tokom decembra povećan na rekordno visok nivo od 11,67 milijardi barela nafte na dnevnom nivou, odluka zemalja članica OPEC-a i Rusije da smanje obim proizvodnje ovog energenta za 1,2 miliona barela na dnevnom nivou doprinosi povećanju cijene nafte s najnižeg nivoa u posljednjih godinu i po dana, koji je zabilježen krajem prošlog mjeseca. Doprinos rastu cijene jednog barela sirove nafte dala je i informacija o tome da su američke zalihe nafte tokom prethodne sedmice smanjene za 1,7 miliona barela. Predstavnici Saudijske Arabije su tokom protekle sedmice ponovo potvrdili posvećenost balansiranju ponude i tražnje na tržištu nafte, što je pored navedenih faktora, također, doprinijelo povećanju cijene ovog energenta. Prema procjenama analitičara, ne očekuje se da će faktori koji su doveli do rasta cijene nafte tokom prošle nedjelje potrajati te su mnogi investitori krajem protekle sedmice realizovali dobitke zbog čega je cijena ovog energenta smanjena tokom trgovanja u petak. Na zatvaranju tržišta cijena nafte je iznosila 51,59 USD (44,98 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.286,05 USD (1.128,61 EUR). Cijena zlata je tokom protekle sedmice bilježila volatilno kretanje. Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena je bilježila rast pod uticajem deprecijacije USD u odnosu na EUR i druge valute te objavljivanja informacije da je Narodna banka Kine tokom decembra značajno povećala pozicije monetarnog zlata u svojim rezervama, čija je vrijednost na kraju godine iznosila 76.331 milijardi USD, što je znatno više od novembarskog podatka (72.122 milijardi USD). Međutim, već tokom trgovanja u utorak, cijena zlata je smanjena pod uticajem optimizma oko toga da će pregovori o trgovinskim odnosima SAD i Kine, koji su održani tokom protekle sedmice, donijeti napredak i umanjiti rizike za svjetsku privredu koje ovi trenutno pooštreni odnosi nose. Tokom trgovanja u srijedu i četvrtak, cijena jedne fine unce zlata je pratila kretanje kursa EURUSD. Istovremeno, najave Fedovih zvaničnika da bi monetarnu politiku mogli prilagoditi ekonomskoj situaciji u SAD, također, imaju uticaja na kretanje cijene ovog plemenitog metala. Sporiji tempo rasta kamatnih stopa u SAD bi imao nepovoljan uticaj na kretanje cijene zlata, ali je istovremena prisutnost zabrinutosti zbog usporenja ekonomskog rasta u SAD, ali i na globalnom nivou faktor koji doprinosi njenom povećanju. Na zatvaranju tržišta zlata u petak cijena jedne fine unce ovog plemenitog metala je iznosila 1.290,25 USD (1.124,99 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.